2026/2176

29.9.2026

DECYZJA RADY (WPZiB) 2026/2176

z dnia 28 września 2026 r.

wspierająca wzmocnienie mechanizmu dochodzeniowego Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych w związku z domniemanym użyciem broni chemicznej i biologicznej (UNSGM)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności art. 28 ust. 1 i art. 31 ust. 1,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) W dniu 12 grudnia 2003 r. Rada Europejska przyjęła strategię UE przeciw rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (zwaną dalej „strategią UE"), której rozdział III zawiera wykaz środków służących zwalczaniu tego rozprzestrzeniania.

(2) Unia czynnie realizuje strategię UE oraz wprowadza w życie środki wymienione w rozdziale III strategii UE, w szczególności dotyczące ulepszania, realizacji i upowszechniania Konwencji o zakazie broni biologicznej i toksycznej (BTWC).

(3) Strategiczny kompas na rzecz bezpieczeństwa i obrony z 2022 r. odnosi się do stałego zagrożenia rozprzestrzenianiem broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia oraz wyraża cel Unii, jakim jest wzmocnienie konkretnych działań wspierających cele w zakresie rozbrojenia, nierozprzestrzeniania i kontroli zbrojeń.

(4) W ramach strategii UE Rada przyjęła celem wsparcia BTWC wspólne działania 2006/184/WPZiB ([1]) i 2008/858/WPZiB ([2]) oraz decyzje 2012/421/WPZiB ([3]), (WPZiB) 2016/51 ([4]), (WPZiB) 2019/97 ([5]), (WPZiB) 2024/349 ([6]) i (WPZiB) 2025/494 ([7]). Dzięki tym wspólnym działaniom i decyzjom Unia przyczyniła się do budowania wielostronnej zdolności do prowadzenia dochodzeń w sprawie domniemanego użycia broni biologicznej. To wsparcie ze strony Unii powinno być kontynuowane.

([1]) Wspólne działanie Rady 2006/184/WPZiB z dnia 27 lutego 2006 r. wspierające Konwencję o zakazie broni biologicznej i toksycznej w ramach strategii UE przeciw rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz.U. L 65 z 7.3.2006, s. 51, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2006/184/oj).

([2]) Wspólne działanie Rady 2008/858/WPZiB z dnia 10 listopada 2008 r. wspierające Konwencję o zakazie broni biologicznej i toksycznej (BTWC) w ramach realizacji strategii UE przeciw rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz.U. L 302 z 13.11.2008, s. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2008/858/oj).

([3]) Decyzja Rady 2012/421/WPZiB z dnia 23 lipca 2012 r. wspierająca Konwencję o zakazie broni biologicznej i toksycznej (BTWC) w ramach strategii UE przeciw rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz.U. L 196 z 24.7.2012, s. 61, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/421/oj).

([4]) Decyzja Rady (WPZiB) 2016/51 z dnia 18 stycznia 2016 r. wspierająca Konwencję o zakazie broni biologicznej i toksycznej (BTWC) w ramach strategii UE przeciw rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz.U. L 12 z 19.1.2016, s. 50, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2016/51/oj).

([5]) Decyzja Rady (WPZiB) 2019/97 z dnia 21 stycznia 2019 r. wspierająca Konwencję o zakazie broni biologicznej i toksycznej w ramach strategii UE przeciw rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz.U. L 19 z 22.1.2019, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/97/oj).

([6]) Decyzja Rady (WPZiB) 2024/349 z dnia 16 stycznia 2024 r. wspierająca konwencję o zakazie broni biologicznej i toksycznej (Dz.U. L, 2024/349, 17.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/349/oj).

([7]) Decyzja Rady (WPZiB) 2025/494 z dnia 11 marca 2025 r. w sprawie wsparcia konwencji o zakazie broni biologicznej i toksycznej, jej międzysesyjnego programu oraz przygotowań do jej dziesiątej konferencji przeglądowej (Dz.U. L, 2025/494, 12.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/494/oj).

(5) Mechanizm dochodzeniowy Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) w związku z domniemanym użyciem broni chemicznej i biologicznej (UNSGM) odnosi się do uprawnień przyznanych Sekretarzowi Generalnemu ONZ na mocy rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ A/RES/42/37C. To uprawnienie do prowadzenia dochodzeń w odpowiedzi na zgłoszenia, które każde państwo członkowskie ONZ może zgłosić Sekretarzowi Generalnemu ONZ, w celu ustalenia faktów związanych z zarzutem użycia takiej broni, zostało potwierdzone w rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 620 (1988).

(6) W swoim planie działań na rzecz rozbrojenia zatytułowanym „Zabezpieczenie naszej wspólnej przyszłości", przedstawionym w dniu 24 maja 2018 r., Sekretarz Generalny ONZ zauważył, że BTWC nie określa żadnego stałego organu odpowiedzialnego za prowadzenie dochodzeń mających na celu ustalenie, czy – w związku z naruszeniem BTWC – broń biologiczna została użyta. W związku z tym plan ten ustanawia działania, których celem jest przyczynienie się do opracowania ram zapewniających skoordynowaną międzynarodową reakcję na przypadki użycia broni biologicznej i stworzenie podstawowej, stałej zdolności do koordynowania niezależnych dochodzeń w sprawie domniemanego użycia broni biologicznej.

(7) W tym kontekście i w ramach strategii UE Rada przyjęła również decyzję (WPZiB) 2020/732 ([8]) wspierającą UNSGM w celu wzmocnienia wielostronnej zdolności do prowadzenia dochodzeń w sprawie domniemanego użycia broni biologicznej,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. W kontekście realizacji strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia, globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej oraz Strategicznego kompasu na rzecz bezpieczeństwa i obrony Unia nadal wspiera działania Biura Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Rozbrojenia (UNODA) poprzez działanie operacyjne wspierające wzmocnienie mechanizmu dochodzeniowego Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych w związku z domniemanym użyciem broni chemicznej i biologicznej (UNSGM).

2. Niniejsza decyzja opiera się na następujących zasadach:

a) wykorzystanie i uwzględnienie wyciągniętych wniosków i doświadczeń zdobytych w ramach decyzji 2012/421/WPZiB, (WPZiB) 2016/51 i (WPZiB) 2020/732;

b) maksymalizacja komplementarności i synergii między wspieranymi przez Unię programami i projektami UNODA, w tym programami i projektami związanymi z Konwencją o zakazie broni biologicznej i toksycznej (BTWC) i rezolucją Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1540 (2004);

c) priorytetowe traktowanie wdrażania kluczowych elementów stałych środków przygotowawczych, które mają zasadnicze znaczenie dla utrzymania i zwiększenia gotowości operacyjnej i skutecznego funkcjonowania UNSGM;

d) zapewnienie znaczącego i trwałego udziału wykwalifikowanych ekspertów, ekspertów-konsultantów i laboratoriów analitycznych z globalnego Południa we wszystkich odpowiednich inicjatywach i działaniach;

e) wzmocnienie partnerstw strategicznych z odpowiednimi instytucjami krajowymi i organizacjami międzynarodowymi w celu zwiększenia spójności, koordynacji i wspólnych zdolności.

([8]) Decyzja Rady (WPZiB) 2020/732 z dnia 2 czerwca 2020 r. wspierająca mechanizm dochodzeniowy Sekretarza Generalnego ONZ w związku z domniemanym użyciem broni chemicznej i biologicznej lub toksycznej (Dz.U. L 172 I z 3.6.2020, s. 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/732/oj).

3. Ogólnym celem działania, o którym mowa w ust. 1, jest wzmocnienie globalnej zdolności do prowadzenia dochodzeń w sprawie domniemanego użycia broni biologicznej i toksycznej poprzez zwiększenie gotowości operacyjnej UNSGM, a tym samym przyczynienie się do skuteczniejszej struktury międzynarodowej zdolnej do powstrzymywania użycia broni biologicznej i reagowania na potencjalne naruszenia Protokołu genewskiego z 1925 r.

4. Szczegółowymi celami działania, o którym mowa w ust. 1, są:

a) wzmocnienie kompetencji eksperckich i interoperacyjności na potrzeby skutecznych dochodzeń;

b) zharmonizowanie ustaleń dotyczących walidacji i współpracy z UNSGM w odniesieniu do laboratoriów analitycznych;

c) zwiększenie wsparcia logistycznego i wsparcia w zakresie sprzętu na potrzeby dochodzeń i szkoleń;

d) zintensyfikowanie wspólnych działań poprzez strategiczne działania informacyjne i koordynację.

5. Szczegółowy opis działania, o którym mowa w ust. 1, przedstawiony jest w załączniku.

Artykuł 2

1. Za wykonanie niniejszej decyzji odpowiada Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwany dalej „Wysokim Przedstawicielem").

2. Realizacja techniczna działania, o którym mowa w art. 1 ust. 1, zostaje powierzona UNODA. UNODA realizuje to zadanie pod nadzorem Wysokiego Przedstawiciela. W tym celu Wysoki Przedstawiciel dokonuje niezbędnych ustaleń z UNODA.

Artykuł 3

1. Finansowa kwota odniesienia na realizację działania, o którym mowa w art. 1 ust. 1, wynosi 800 000 EUR.

2. Wydatkami pokrywanymi z kwoty odniesienia określonej w ust. 1 zarządza się zgodnie z procedurami i zasadami mającymi zastosowanie do budżetu ogólnego Unii.

3. Komisja nadzoruje właściwe zarządzanie wydatkami, o których mowa w ust. 2. W tym celu Komisja zawiera z UNODA umowę w sprawie finansowania. Umowa w sprawie finansowania zobowiązuje UNODA do zapewnienia, aby wkład Unii został wyeksponowany stosownie do jego wielkości.

4. Komisja dokłada starań, aby umowę w sprawie finansowania, o której mowa w ust. 3, zawarto możliwie szybko po wejściu w życie niniejszej decyzji. Informuje ona Radę o wszelkich związanych z tym trudnościach oraz o dacie zawarcia umowy w sprawie finansowania.

Artykuł 4

Wysoki Przedstawiciel składa Radzie sprawozdania z wykonania niniejszej decyzji na podstawie regularnych sprawozdań przygotowywanych przez UNODA. Sprawozdania te stanowią podstawę oceny dokonywanej przez Radę. Komisja przedstawia informacje na temat finansowych aspektów działania, o którym mowa w art. 1 ust. 1. UNODA informuje Radę co sześć miesięcy.

Artykuł 5

1. Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

2. Niniejsza decyzja wygasa po upływie 36 miesięcy od dnia zawarcia umowy w sprawie finansowania, o której mowa w art. 3 ust. 3, lub po upływie sześciu miesięcy od dnia jej przyjęcia, jeżeli do tego czasu nie zostanie zawarta umowa w sprawie finansowania.

Sporządzono w Brukseli dnia 28 września 2026 r.

W imieniu Rady

Przewodnicząca

K. KALLAS

ZAŁĄCZNIK

DOKUMENT PROJEKTOWY

Wkład Unii Europejskiej we wspieranie wzmocnienia mechanizmu dochodzeniowego Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych w związku z domniemanym użyciem broni chemicznej i biologicznej (UNSGM)

I. KONTEKST

Mandat mechanizmu dochodzeniowego Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych w związku z domniemanym użyciem broni chemicznej i biologicznej (UNSGM), który to mechanizm ustanowiono na mocy rezolucji Zgromadzenia Ogólnego A/42/37 C (1987), przewiduje niezwłoczne badanie – w odpowiedzi na zgłoszenia przedłożone przez którekolwiek państwo członkowskie – zarzutów dotyczących możliwego użycia broni chemicznej, bakteriologicznej (biologicznej) i toksycznej, w sytuacji gdy takie przypadki mogą stanowić naruszenie protokołu genewskiego z 1925 r. lub innych odpowiednich zasad międzynarodowego prawa zwyczajowego. Mandat ten został także potwierdzony rezolucją Rady Bezpieczeństwa nr 620 (1988). UNSGM pozostaje jedynym niezależnym, opartym na podstawach naukowych międzynarodowym mechanizmem prowadzenia dochodzeń w związku z domniemanym użyciem broni biologicznej i toksycznej.

W skład UNSGM wchodzą wyznaczeni przez państwa członkowskie wykwalifikowani eksperci, wyspecjalizowani konsultanci oraz laboratoria analityczne, których można w krótkim czasie wezwać do pomocy w prowadzonym przez ONZ dochodzeniu w związku z domniemanym użyciem broni biologicznej. Elementy te wzajemnie się wzmacniają i są wspierane przez państwa członkowskie i odpowiednie organizacje międzynarodowe. Ta zintegrowana, wieloelementowa struktura zapewnia sekretarzowi generalnemu zasoby niezbędne do szybkiego rozmieszczenia misji zdolnej do przeprowadzania dokładnych i obiektywnych dochodzeń zgodnie z wytycznymi i procedurami UNSGM zatwierdzonymi w rezolucji Zgromadzenia Ogólnego A/RES/45/57 C (1990).

Biuro ONZ ds. Rozbrojenia (UNODA) czuwa nad UNSGM i odgrywa kluczową rolę w utrzymaniu stałych środków przygotowawczych określonych w wytycznych i procedurach. Obejmuje to zarządzanie wykazem wykwalifikowanych ekspertów, wyspecjalizowanych konsultantów i laboratoriów analitycznych, ułatwianie szkoleń i ćwiczeń w zakresie gotowości, w koordynacji z państwami członkowskimi i organizacjami międzynarodowymi oraz wzmacnianie rozwiązań administracyjnych, logistycznych i operacyjnych niezbędnych do szybkiego rozmieszczenia, a tym samym zapewnianie spójności między elementami UNSGM.

Wraz z wejściem w życie konwencji o zakazie broni chemicznej (CWC) w 1997 r. Organizacja ds. Zakazu Broni Chemicznej (OPCW) przejęła odpowiedzialność za prowadzenie dochodzeń w związku z użyciem broni chemicznej, z wyjątkiem przypadków dotyczących państw niebędących stronami CWC. W rezultacie priorytetem stałych środków przygotowawczych UNSGM jest gotowość do prowadzenia dochodzeń dotyczących broni biologicznej i toksycznej.

UNSGM odgrywa kluczową rolę w podtrzymywaniu i wzmacnianiu globalnych norm przeciwdziałających stosowaniu broni biologicznej, dlatego utrzymanie jego gotowości operacyjnej ma zasadnicze znaczenie nie tylko dla umożliwienia szybkich i wiarygodnych dochodzeń w przypadku pojawienia się zarzutów, ale także dla odstraszania od stosowania broni biologicznej.

II. RAMY OGÓLNE

Strategia UE z 2003 r przeciw rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (BMR) jest w pełni zgodna z celami UNSGM, ponieważ podkreśla znaczenie wzmocnienia istniejących mechanizmów weryfikacji, które są niezbędne do zapewnienia skutecznej wykrywalności naruszeń i do odstraszania od jakiegokolwiek nieprzestrzegania zasad. Mając to na względzie, UE udzieliła znacznego wsparcia UNSGM, w tym poprzez projekty finansowane na podstawie decyzji 2012/421/WPZiB, (WPZiB) 2016/51 i (WPZiB) 2020/732. Opierając się na tych podstawach, niniejszy projekt ma na celu dalszą konsolidację i dalsze rozwijanie rezultatów osiągniętych dzięki wcześniejszej pomocy UE.

Projekt będzie realizowany w oparciu o następujące zasady:

a) wykorzystanie i uwzględnienie wyciągniętych wniosków i doświadczeń zdobytych w ramach decyzji 2012/421/WPZiB, (WPZiB) 2016/51 i (WPZiB) 2020/732;

b) maksymalizacja komplementarności i synergii między wspieranymi przez Unię programami i projektami UNODA, w tym programami i projektami związanymi z konwencją o zakazie broni biologicznej i toksycznej (BTWC) i rezolucją Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1540 (2004);

c) priorytetowe traktowanie wdrażania kluczowych elementów stałych środków przygotowawczych, które mają zasadnicze znaczenie dla utrzymania i zwiększenia gotowości operacyjnej i skutecznego funkcjonowania UNSGM;

d) zapewnienie znaczącego i trwałego udziału wykwalifikowanych ekspertów, wyspecjalizowanych konsultantów i laboratoriów analitycznych z globalnego Południa we wszystkich odpowiednich inicjatywach i działaniach;

e) wzmocnienie partnerstw strategicznych z odpowiednimi instytucjami krajowymi i organizacjami międzynarodowymi w celu zwiększenia spójności, koordynacji i wspólnych zdolności.

III. CEL I REZULTATY

Cel ogólny/Wpływ

Ogólnym celem projektu jest wzmocnienie globalnej zdolności do prowadzenia dochodzeń dotyczących domniemanego użycia broni biologicznej i toksycznej poprzez zwiększenie gotowości operacyjnej UNSGM, a tym samym przyczynienie się do skuteczniejszej struktury międzynarodowej zdolnej do odstraszania od użycia broni biologicznej i do reagowania na potencjalne naruszenia protokołu genewskiego z 1925 r.

Oczekiwane rezultaty

Ponieważ na UNSGM składa się wiele współzależnych elementów, jego skuteczność zależy od ciągłego wzmacniania tych elementów i ich zdolności do spójnego działania jako jednolita struktura dochodzeniowa. Projekt, poprzez wzmacnianie tych podstawowych elementów i powiązań miedzy nimi, ma na celu zapewnienie spójnego, dobrze zintegrowanego i solidnego pod względem operacyjnym UNSGM, umożliwiającego prowadzenie w razie potrzeby wnikliwych dochodzeń, opartych na podstawach naukowych.

Oczekiwane rezultaty projektu to:

1. Wzmocnienie i wyćwiczenie kompetencji i interoperacyjności wykwalifikowanych ekspertów na potrzeby wspierania prowadzenia dokładnych i skutecznych dochodzeń.

2. Opracowanie i konsekwentne stosowanie przez laboratoria analityczne zharmonizowanych metod walidacji służących ocenie kompetencji laboratoryjnych oraz metod współpracy między laboratoriami a UNSGM.

3. Poprawa dostępu do sprzętu i materiałów na potrzeby szkoleń i dochodzeń, zarządzanie tym sprzętem i materiałami oraz ich rozmieszczanie.

4. Wzmocnienie współpracy z zainteresowanymi stronami w drodze strategicznych działań informacyjnych, partnerstw i koordynacji.

IV. PROJEKTY, PRODUKTY I DZIAŁANIA

1. **Wzmocnienie kompetencji eksperckich i interoperacyjności na potrzeby skutecznych dochodzeń**

1.1. Cel

Wykwalifikowani eksperci prowadzą dochodzenia dotyczące domniemanego użycia broni biologicznej lub toksycznej zgodnie z wytycznymi i procedurami. Oczekuje się, że po ich rozmieszczeniu wykwalifikowani eksperci, aby zapewnić bezstronność i wiarygodność dochodzenia, będą współpracować i stosować metody i procesy specyficzne dla UNSGM, w tym gromadzenie próbek, informacji i innych dowodów materialnych, przesłuchiwanie świadków oraz współpracę z odpowiednimi organami i zainteresowanymi stronami.

Wykwalifikowani eksperci są powoływani do wykazu UNSGM zgodnie ze specjalizacjami określonymi w wytycznych i procedurach, obejmującymi takie dziedziny jak medycyna, medycyna weterynaryjna, zdrowie roślin, mikrobiologia, chemia, toksykologia i epidemiologia. Te dziedziny odzwierciedlają zakres techniczny wymagany do zbadania domniemanego użycia broni biologicznej lub toksycznej. Ponieważ eksperci pochodzą z różnych systemów krajowych, ich poziom gotowości i interoperacyjności może nie być taki sam ze względu na różnice w krajowych normach, procedurach oraz w doświadczeniu z międzynarodowymi dochodzeniami i metodami specyficznymi dla UNSGM.

Aby zaradzić tym rozbieżnościom i zapewnić zespołom możliwość spójnego działania w złożonych środowiskach, UNODA wdraża koncepcję szkolenia etapowego w zakresie gotowości mającą na celu harmonizację wiedzy fachowej, standaryzację podstawowych kompetencji i ustanowienie wspólnego poziomu odniesienia dla wszystkich ekspertów, którzy mogą zostać rozmieszczeni. Ta koncepcja szkolenia jest wdrażana przez UNODA we współpracy z państwami członkowskimi ONZ, podmiotami ONZ i organizacjami międzynarodowymi, a także wyspecjalizowanymi instytucjami pozarządowymi.

1.2. Opis

Koncepcja szkolenia w zakresie gotowości obejmuje wielopoziomową ścieżkę:

Poziom 1 – Szkolenie podstawowe: podstawowy kurs prezentujący mandat UNSGM, metody operacyjne i wymogi techniczne. Uczestnicy zapoznają się z globalnymi ramami zakazującymi broni biologicznej, strukturą i funkcjami UNSGM oraz działaniami podejmowanymi w celu wszczęcia dochodzenia. Moduły praktyczne obejmują planowanie misji i sprawozdawczość, gromadzenie próbek i dowodów oraz postępowanie z nimi, wykrywanie i analizę *in situ* oraz ocenę ryzyka i bezpieczeństwo osobiste.

Poziom 2 – Szkolenie rozwijające umiejętności: specjalistyczne kursy dostosowane do ról ekspertów i dziedzin technicznych. Obecnie moduły obejmują następujące zagadnienia:

— dekontaminacja,

— sposoby postępowania na miejscu, w którym doszło do przestępstwa związanego z bronią biologiczną,

— przesłuchania dochodzeniowe,

— pobieranie próbek i transport substancji zakaźnych i toksycznych,

— bezpieczne podejścia w środowiskach polowych (SSAFE).

Zaawansowany poziom 2 – Ćwiczenia symulacyjne: ćwiczenia oparte na scenariuszach umożliwiające ekspertom zastosowanie umiejętności technicznych i operacyjnych w realistycznych kontekstach dochodzeniowych. Ćwiczenia te przygotowują uczestników do pełnoskalowych ćwiczeń poziomu 3 i pomagają ocenić ich zdolność do działania w zróżnicowanych i trudnych warunkach.

Poziom 3 – Pełnoskalowe ćwiczenia w terenie: kompleksowa symulacja całego procesu prowadzenia dochodzenia mająca na celu ocenę wspólnej gotowości oraz spójności operacyjnej mechanizmu.

W ramach projektu przeprowadzone zostaną dwa kursy szkoleniowe poziomu 2 i ćwiczenia symulacyjne dla łącznie 32 wykwalifikowanych ekspertów.

1.3. Rezultaty

Projekt przyczyni się do zwiększenia dostępności wykwalifikowanych ekspertów przeszkolonych w ramach koncepcji wielopoziomowego szkolenia w zakresie gotowości. Dzięki temu zespoły dochodzeniowo-śledcze będą składać się ze specjalistów o spójnym przygotowaniu technicznym, przestrzegających wspólnych norm operacyjnych i dobrze rozumiejących swoje role i obowiązki, co umożliwi sekretarzowi generalnemu rozmieszczenie multidyscyplinarnych zespołów zdolnych do prowadzenia szczegółowych dochodzeń.

2. **Harmonizacja ustaleń dotyczących walidacji i współpracy laboratoriów analitycznych**

2.1. Cel

Laboratoria analityczne powołane do wykazu UNSGM mogą zostać poproszone o przeprowadzenie wnikliwej analizy naukowej próbek pobranych przez wykwalifikowanych ekspertów w toku dochodzenia, z zastosowaniem zwalidowanych metod oraz rygorystycznych wymogów dotyczących łańcucha dowodowego i zapewnienia jakości. Muszą one zatem spełniać wymogi dotyczące walidacji i oceny działania określone w wytycznych i procedurach, w tym poprzez międzylaboratoryjne badania kalibracyjne mające na celu potwierdzenie ważności i dokładności ich metod analitycznych. Badania te służą do oceny indywidualnych kompetencji laboratoryjnych oraz określenia zbiorowego poziomu gotowości oraz zdolności do wykrywania i identyfikowania pełnego spektrum czynników biologicznych i toksyn, które można napotkać w toku dochodzenia. Ponadto państwa członkowskie, w których znajdują się laboratoria analityczne, są zobowiązane do zapewnienia sprawnego i niezakłóconego przekazywania próbek i innych dowodów, w tym dokonywania odprawy przez organy krajowe oraz służby celne i kwarantannowe bez zwłoki i bez narażenia tych próbek i dowodów na szwank.

Kilka państw członkowskich wsparło badania międzylaboratoryjne i powiązane działania. W odpowiedzi UNODA podjęło współpracę z tymi państwami w celu zapewnienia zrównoważonego udziału regionalnego, w tym poprzez finansowanie udziału laboratoriów analitycznych w odpowiednich corocznych ćwiczeniach i platformach.

Jednak w dużej mierze takie inicjatywy międzylaboratoryjne odbywały się, poza kilkoma wyjątkami, na zasadzie *ad hoc*. Ponadto niezbędne są jasne i zharmonizowane metody operacyjne między UNODA a wyznaczonymi laboratoriami analitycznymi pozwalające zarządzać interakcjami, współpracą oraz bezpiecznym i niezakłóconym przekazywaniem próbek i dowodów na potrzeby dochodzeń i ćwiczeń w zakresie gotowości.

Projekt ma zatem na celu wyeliminowanie tych luk poprzez wzmocnienie koordynacji z podmiotami udzielającymi pomocy, usprawnienie działań związanych z laboratoriami i systematyczne włączanie ich do szerszych działań w zakresie gotowości UNSGM.

2.2. Opis

UNODA przeprowadzi wstępne konsultacje z laboratoriami analitycznymi, wyspecjalizowanymi konsultantami, państwami członkowskimi i odpowiednimi instytucjami partnerskimi. Konsultacje te posłużą do opracowania i udoskonalenia projektów metod i procedur walidacji laboratoriów, a także metod i procedur interakcji między UNSGM a laboratoriami analitycznymi.

Na potrzeby opracowania zharmonizowanych metod walidacji, w tym międzylaboratoryjnych badań kalibracyjnych, zewnętrznej oceny jakości (EQAE) i badań biegłości, wstępne konsultacje pozwolą określić istniejące praktyki walidacji i zbadać wykonalne ścieżki prowadzące do spójnych podejść do planowania, przeprowadzania i przeglądu działań walidacyjnych.

Jeżeli chodzi o opracowanie ustrukturyzowanych procedur interakcji, w ramach konsultacji przeanalizowane zostaną istniejące praktyki w zakresie współpracy i wymiany informacji, dobrowolne przewodniki oferowane przez państwa członkowskie oraz ograniczenia operacyjne mające wpływ na bezpieczny obieg próbek i dowodów. Konsultacje te posłużą do opracowania ustrukturyzowanych ustaleń oraz procedur przekazywania próbek, postępowania z nimi i ich utylizacji.

UNODA wykorzysta również doradczą rolę wyspecjalizowanych konsultantów, wskazując w tym celu znajdujące się w wykazie UNSGM osoby, które mają profile techniczne wymagane do wsparcia środków na rzecz gotowości laboratoryjnej oraz zapewnienia specjalistycznego wkładu w trakcie całego procesu. Wszystkie konsultacje będą prowadzone w formie wirtualnej, z wyjątkiem jednego spotkania, które odbędzie się stacjonarnie.

W związku z zapotrzebowaniem na wysoce specjalistyczną wiedzę techniczną w celu wsparcia realizacji tego zadania **UNODA będzie korzystać z usług konsultanta zewnętrznego przez okres do pięciu (5) miesięcy**. Konsultant będzie wspierał planowanie i realizację konsultacji; dokona przeglądu i mapowania istniejących praktyk w zakresie walidacji laboratoriów, w zakresie badań biegłości i w zakresie zapewniania jakości; przeanalizuje informacje zgromadzone w ramach konsultacji i dane zastane oraz zapewni doradztwo techniczne w zakresie opracowywania projektów metod i procedur walidacji laboratoriów oraz metod i procedur interakcji między UNSGM a laboratoriami analitycznymi. Konsultant będzie również pomagał w przygotowywaniu dokumentów informacyjnych i sprawozdań ze spotkań oraz wniesie wkład w opracowanie i doprecyzowywanie zaleceń, wskazówek i ustaleń proceduralnych dotyczących gotowości laboratoriów, przekazywania próbek, postępowania z nimi i ich utylizacji, a także w opracowanie i doprecyzowywanie innych powiązanych produktów w ramach tego zadania.

Ponadto UNODA będzie nadal promować i zapewniać szeroki, zrównoważony geograficznie udział w międzylaboratoryjnych ćwiczeniach i platformach oferowanych przez państwa członkowskie, w tym poprzez **zaoferowanie maksymalnie ośmiu (8) sfinansowanych miejsc w celu ułatwienia** udziału laboratoriów analitycznych w corocznych warsztatach i powiązanych działaniach.

2.3. Rezultaty

Poprzez zainicjowanie opracowania spójnych metod planowania, przeprowadzania i przeglądu walidacji w odniesieniu do laboratoriów analitycznych, a także ustrukturyzowanych ustaleń dotyczących interakcji i współpracy między laboratoriami, projekt przyczyni się do zwiększenia zdolności UNODA do weryfikacji i potwierdzania wiarygodności, dokładności i gotowości operacyjnej wskazanych laboratoriów. Metody te pomogą również laboratoriom pełnić funkcje powierzone im na mocy wytycznych i procedur UNSGM w sposób bardziej jasny, spójny i przewidywalny. Projekt będzie też wspierał stały udział laboratoriów analitycznych z niedostatecznie reprezentowanych regionów w powiązanych inicjatywach prowadzonych przez państwa członkowskie.

3. **Zwiększenie wsparcia logistycznego i wsparcia w zakresie sprzętu na potrzeby dochodzeń i szkoleń**

3.1. Cel

Sprzęt i materiały są niezbędnymi elementami umożliwiającymi prowadzenie dochodzeń i działań w zakresie gotowości w ramach UNSGM, co pozwala misjom na bezpieczne i skuteczne działanie zgodne z mającymi zastosowanie normami naukowymi i operacyjnymi. Biorąc pod uwagę, że wymogi dochodzeniowe różnią się w zależności od misji, zespoły muszą mieć terminowy dostęp do elastycznej i kompleksowej puli sprzętu, materiałów eksploatacyjnych i środków ochrony indywidualnej, które można szybko rozmieścić w różnych środowiskach operacyjnych.

Zgodnie z wytycznymi i procedurami UNSGM sekretarz generalny jest odpowiedzialny za zapewnienie, aby wspólna pula sprzętu przekazanego w formie rzeczowej przez państwa członkowskie była wystarczająca do wsparcia wszelkich dochodzeń, oraz za zorganizowanie alternatywnych środków w przypadku wystąpienia luk. Obecnie w ramach UNSGM brakuje jednak skonsolidowanych ram operacyjnych określających sposób nabywania, weryfikowania, przechowywania, utrzymywania i rozmieszczania sprzętu, niezależnie od tego, czy jest on dostarczany w formie rzeczowej przez państwa członkowskie, czy też zamawiany przez UNODA; brak też powiązanych znormalizowanych procedur, obiegów zadań i specyfikacji technicznych. Brak takich ram, wraz z brakiem podstawowych zapasów, wpływa również na szkolenia i ćwiczenia w zakresie gotowości – jak dotychczas opierały się one na materiałach udostępnianych na zasadzie *ad hoc* przez partnerów szkoleniowych.

W ramach poprzednich projektów UNODA rozpoczęło konsultacje i współpracę z partnerami szkoleniowymi, organizacjami międzynarodowymi i wewnętrznymi podmiotami ONZ w celu dokonania przeglądu skonsolidowanego wykazu sprzętu i materiałów, a także przeprowadzenia wstępnego mapowania ustaleń dotyczących ich nabywania i zarządzania nimi. Na podstawie tych wstępnych prac, w ramach projektu zainicjowane zostanie opracowanie kompleksowych ram operacyjnych regulujących nabywanie zarówno wkładów rzeczowych, jak i sprzętu i materiałów zapewnianych przez ONZ, a także zarządzanie nimi.

3.2. Opis

UNODA będzie kontynuować konsultacje z wyspecjalizowanymi ekspertami, wewnętrzną grupą zadaniową ONZ ds. UNSGM, odpowiednimi podmiotami ONZ zajmującymi się logistyką i zaopatrzeniem, odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi i partnerami szkoleniowymi w celu opracowania wstępnych ram regulujących nabywanie sprzętu i materiałów, w tym wsparcia rzeczowego oferowanego przez państwa członkowskie, zarządzanie nimi i ich rozmieszczanie. Konsultacje obejmą kwestie praktycznych procedur rejestracji i weryfikacji wkładów rzeczowych, przechowywania i konserwacji, ustanowienia specyfikacji technicznych, a także określenie metod mobilizacji, rozmieszczenia i repatriacji sprzętu oraz powiązanych ról, obowiązków i obiegów zadań. Konsultacje te będą prowadzone w formie wirtualnej oraz, w razie potrzeby, przy okazji spotkań odpowiednich forów międzynarodowych.

UNODA zmapuje również zdolności dostępne za pośrednictwem podmiotów ONZ odpowiedzialnych za wsparcie operacyjne i logistyczne, a także za pośrednictwem partnerskich organizacji międzynarodowych, które wyraziły gotowość do udzielania wsparcia doradczego i operacyjnego poprzez swoje globalne centra logistyczne.

W związku z zapotrzebowaniem na wysoce specjalistyczną wiedzę techniczną w celu wsparcia realizacji tego zadania **UNODA będzie korzystać z usług konsultanta zewnętrznego przez okres do czterech (4) miesięcy**. Konsultant będzie wspierał planowanie i prowadzenie konsultacji, dokona przeglądu i mapowania zdolności operacyjnych i logistycznych oraz wesprze opracowanie i doprecyzowanie ram regulujących rejestrację, weryfikację, przechowywanie, konserwację, mobilizację, rozmieszczenie i repatriację sprzętu i materiałów, w tym wkładów rzeczowych państw członkowskich.

3.3. Rezultaty

Projekt przyczyni się do opracowania ram operacyjnych niezbędnych do wzmocnienia zdolności UNSGM do przyjmowania i zamawiania sprzętu i materiałów, zarządzania nimi i ich rozmieszczania w celu wspierania dochodzeń i działań w zakresie gotowości.

4. **Zintensyfikowanie wspólnych działań poprzez strategiczne działania informacyjne i koordynację**

4.1. Cel

W wytycznych i procedurach UNSGM wskazano szereg zainteresowanych stron zaangażowanych we wdrażanie stałych środków przygotowawczych i misji dochodzeniowych. Należą do nich państwa członkowskie, które wyznaczają ekspertów i laboratoria analityczne oraz zapewniają wsparcie techniczne i operacyjne, wyspecjalizowani konsultanci, którzy zapewniają sekretarzowi generalnemu wsparcie techniczne i doradcze, oraz organizacje międzynarodowe, które wnoszą specjalistyczną wiedzę fachową i świadczą pomoc operacyjną w ramach swoich odpowiednich mandatów.

W ostatnich latach stałe działania informacyjne UNODA zaowocowały wzmocnieniem reprezentacji globalnego Południa w UNSGM, w szczególności z Afryki, Ameryki Łacińskiej i Karaibów oraz regionu Azji i Pacyfiku. Dzięki temu reprezentacja tych regionów w wykazie UNSGM znacznie wzrosła, co poprawiło równowagę geograficzną i zwiększyło różnorodność wiedzy fachowej.

UNODA rozszerzyła współpracę z podmiotami rządowymi i pozarządowymi, aby wspierać ciągłe wzmacnianie wszystkich aspektów stałych środków przygotowawczych poprzez wykorzystanie zróżnicowanej wiedzy i doświadczenia w celu identyfikowania pojawiających się problemów i określenia najlepszych praktyk istotnych dla UNSGM.

Wzmocnienie współpracy z tymi zainteresowanymi stronami i między nimi jest nadal niezbędne, tak by w pełni wykorzystać dostępną wiedzę fachową i zasoby, zapewnić spójne i uzupełniające się działania oraz czerpać z wiedzy i zdolności wszystkich regionów.

4.2. Opis

UNODA będzie wykorzystywać fora wielostronne i odpowiednie konferencje, aby angażować szerokie grono zainteresowanych stron i w miarę możliwości organizować wydarzenia towarzyszące. Fora te będą obejmować posiedzenia państw stron konwencji o zakazie broni biologicznej (BWC), posiedzenia grupy roboczej globalnego partnerstwa przeciwko rozprzestrzenianiu broni i materiałów masowego rażenia (GP) oraz podobne platformy.

Poprzez to zaangażowanie UNODA będzie dążyć do promowania UNSGM wśród regionów niedostatecznie reprezentowanych w wykazie, a także do mobilizacji wsparcia ze strony państw członkowskich i podmiotów partnerskich oraz do zapewnienia, aby takie wsparcie było skoordynowane, usprawnione i dostosowane do zidentyfikowanych priorytetów, co pozwoli na optymalizację wykorzystania zasobów, zwiększenie zrównoważoności i wzmocnienie partnerstw w kontekście spójnych ram.

4.3. Rezultaty

Oczekuje się, że projekt wzmocni wsparcie techniczne i operacyjne dla UNSGM poprzez rozszerzenie reprezentacji regionalnej, zwiększenie różnorodności wiedzy fachowej w całym mechanizmie oraz aktywne wzmocnienie koordynacji i współpracy z zainteresowanymi stronami i między nimi.

V. PERSONEL

Realizacja projektu będzie wymagała stałego i w pełni zaangażowanego personelu w UNODA, aby zapewnić terminowe, skuteczne i wysokiej jakości wdrożenie wszystkich działań. Zespół wsparcia UNSGM obejmuje obecnie trzy stanowiska na czas określony w Nowym Jorku finansowane ze środków pozabudżetowych: stanowisko starszego specjalisty ds. politycznych (P-5), stanowisko specjalisty ds. politycznych (P-3) i stanowisko asystenta ds. programu (G-6). Stanowiska te są obecnie (do końca 2027 r.) finansowane z dobrowolnego wkładu jednego z państw członkowskich. Uzupełnieniem zespołu jest jedno stanowisko finansowane z bieżącego budżetu, które jest częściowo przeznaczone na funkcje związane z UNSGM.

Biorąc pod uwagę szeroki zakres proponowanego projektu i szerzej pojęte wymogi w zakresie gotowości operacyjnej UNSGM, UNODA dostrzega potrzebę zwiększenia zdolności ponad obecny poziom zatrudnienia. Mimo to we wniosku przewidziano utrzymanie dwóch z trzech istniejących stanowisk pozabudżetowych przez cały okres realizacji projektu, przy czym UE ma uczestniczyć w kosztach personelu przez dwanaście miesięcy – od stycznia do grudnia 2028 r. Są to: stanowisko specjalisty ds. politycznych (P-3) i stanowisko asystenta ds. programu (G-6).

Aby zapewnić dostęp do wysoce specjalistycznej technicznej wiedzy fachowej niezbędnej do skutecznej realizacji elementów projektu, UNODA będzie w razie potrzeby angażować konsultantów zewnętrznych do konkretnych zadań merytorycznych na czas określony.

VI. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

UNODA będzie przedstawiać coroczne sprawozdania z postępów w realizacji projektu.

VII. CZAS TRWANIA

Całkowity szacowany czas realizacji projektu wynosi 36 miesięcy.

VIII. WIDOCZNOŚĆ

UNODA przyjmie wszelkie odpowiednie środki w celu rozpowszechnienia informacji o tym, że projekt jest finansowany przez UE. Wszystkie działania na rzecz widoczności będą realizowane zgodnie z podręcznikiem „Informowanie o działaniach zewnętrznych Unii Europejskiej i ich eksponowanie" i będą zapewniać dokładne odzwierciedlenie unijnego wsparcia i zachowywać pełną zgodność z wymogami dotyczącymi oznakowania, wykorzystania symbolu oraz obowiązków informacyjno-promocyjnych.

Wkład UE będzie wyraźnie wyeksponowany we wszystkich odpowiednich publikacjach, prezentacjach i produktach informacyjnych opracowanych w ramach projektu. UNODA uwzględni również widoczność UE w swoich szerzej pojętych kanałach komunikacji. Obejmuje to proaktywne informowanie o wsparciu ze strony UE w oficjalnych oświadczeniach, dokumentach roboczych i wypowiedziach publicznych podczas działań związanych z projektem. Unijne wsparcie będzie ponadto przedstawiane w publikowanym dwa razy w roku biuletynie UNSGM, na stronie internetowej UNODA oraz na platformach mediów społecznościowych UNODA, tak aby zainteresowane strony i ogół społeczeństwa były konsekwentnie informowane o roli Unii we wzmacnianiu UNSGM.

IX. BENEFICJENCI

Głównym beneficjentem projektu jest UNSGM, który zyska zwiększoną gotowość operacyjną i wzmocnione zdolności, jeśli chodzi o wszystkie jego podstawowe elementy, w tym wykwalifikowanych ekspertów, wyspecjalizowanych konsultantów i laboratoria analityczne. Państwa członkowskie ONZ również odnoszą znaczne korzyści, ponieważ projekt wspiera ich zdolność do skutecznego wnoszenia wkładu w UNSGM poprzez wyznaczanie ekspertów, laboratoriów i inne rodzaje wkładów rzeczowych oraz zapewnia włączenie tych wkładów do spójnej globalnej struktury dochodzeniowej. W ten sposób projekt wzmacnia zarówno UNSGM jako całość, jak i państwa członkowskie, które polegają na jego skutecznym funkcjonowaniu i aktywnie się do niego przyczyniają.